

Správní exekuce

Anna Chamráthová Richterová

Exekuce

- Zákonem stanovený způsob státního donucení ke splnění uložených povinností
- Zajištění řádného a včasného splnění uložených povinností je součástí dobré správy
- Záruky zákonnosti

- Fakultativní fáze správního řízení
- Pokud povinný nesplní dobrovolně v určené lhůtě
- Povinnost uložená rozhodnutím (smírem)

- **Exekuční titul** - titul, na jehož základě se vydává exekuční výzva nebo exekuční příkaz, je **vykonatelné rozhodnutí, nebo vykonatelný smír**. Uplatňuje jej správní orgán, který rozhodnutí vydal nebo osoba oprávněná k exekuci.

- **Exekuční orgán** - Orgán oprávněný provést exekuci

- Upravena v § 103 - § 129 SŘ

Exekuce na peněžitá plnění

- Exekučním správním orgánem, který provádí exekuci na peněžitá plnění, je **obecný správce daně**, není-li stanoveno jinak.
  - Celní úřad - § 8 odst. 2 zákona č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- Uplatní se **postup pro správu daní** – použije se DŘ.
- Lze provést jen v DŘ **vymezenými způsoby**:
  - a) srážkami ze mzdy,
  - b) příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb,
  - c) příkázáním jiné peněžité pohledávky,
  - d) postižením jiných majetkových práv,
  - e) prodejem movitých věcí, nebo
  - f) prodejem nemovitých věcí.

Exekuce na nepeněžitá plnění

- **Exekuční správní orgán** – správní orgán, který vydal rozhodnutí v prvním stupni, krajský úřad, obecní úřad, popř. jiný orgán územně samosprávného celku.
- Na žádost výše uvedených orgánů provede ORP
- Vymáhání
  - Vůči povinnému - ten, jemuž byla exekučním titulem uložena povinnost peněžitého nebo nepeněžitého plnění, který v určené lhůtě tuto povinnost dobrovolně nesplní.
  - Vůči jinému pouze je-li doložen převod nebo přechod nepeněžité povinnosti (listina vydaná správním orgánem, soudem, notářem, popř. přechod ze zákona).

Postup při exekuci

- Omezení lhůty pro provádění – do 5 let nařídit, do 10 let vykonat (od doby, co měla být dobrovolně splněna)
- **Exekuční výzva** – fakultativní, nehrozí-li zmaření účelu exekuce
  - Určení náhradní lhůty
  - Usnesením – standardní náležitosti dle § 68 SŘ
    - a) označení exekučního titulu, na jehož základě se vydává,
    - b) vymezení nepeněžitě povinnosti, která má být splněna, údaje o původní lhůtě, ve které měla být nepeněžitá povinnost splněna, a den, k němuž jsou údaje v exekuční výzvě uvedeny,
    - c) určení náhradní lhůty, v níž má být nepeněžitá povinnost splněna, a
    - d) upozornění, že pokud nebude nepeněžitá povinnost splněna v určené náhradní lhůtě, exekuční správní orgán po marném uplynutí této lhůty nařídí exekuci.
  - Nelze se odvolat

KS v Ústí nad Labem, 15 A 64/2011

- Exekuční výzva dle § 109 správního řádu z roku 2004 neřeší ani neukládá žádnou hmotněprávní povinnost, ale je pouze upomínkou ke splnění již dříve pravomocným rozhodnutím uložené nepeněžitě povinnosti, kdy je povinnému určena náhradní lhůta, v níž má nepeněžitou povinnost splnit. Tato výzva proto není rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s.

Exekuční příkaz

- Nařízení exekuce
  - z moci úřední
  - Na žádost oprávněného – viz *20 Cdo 882/2020*
  - Na žádost SO, který vydal rozhodnutí v prvním stupni nebo který schválil smír
- Usnesení - standardní náležitosti dle § 68 SŘ
  - a) označení exekučního titulu, na jehož základě se vydává,
  - b) vymezení nepeněžitě povinnosti, která má být splněna,
  - c) způsob, jakým bude exekuce provedena,
  - d) věci a práva, které mají být exekucí postiženy, a
  - e) další údaje, pokud je to potřebné k provedení exekuce.
- Usnesení se oznamuje povinnému a dalším osobám, kterým z příkazu vyplývají povinnosti
- Nelze se odvolat

Rozsudek NS ze dne 12. 5. 2020 20 Cdo 882/2020

- Osobou aktivně legitimovanou k podání návrhu na výkon správního rozhodnutí (na nařízení exekuce) může být i osoba, které sice rozhodnutí přímo nepřiznává vůči povinnému právo, ale v řízení o výkon rozhodnutí své subjektivní právo chrání.

Odložení a přerušeni exekuce

- Závažné důvody
- Zejména požádá-li povinný a nebude účel exekuce zmařen (z chování povinného vyplývá, že splní)
- Stanoví-li tak zákon
- Usnesení (nelze se odvolat)
- Pominou-li důvody - pokračuje

Provádění exekuce

- Oprávněná úřední osoba se prokazuje, na základě kterého exekučního příkazu postupuje.
- Každý je povinen umožnit přístup na místa, kde se provádí.
- **Exekuční úkony** - Specifické *faktické úkony s přímými právními důsledky*, jimiž se provádí exekuce

Zastavení exekuce

- a) po nařízení exekuce povinnost zanikla,
- b) po nařízení exekuce zaniklo právo provádět exekuci nebo byl zrušen exekuční titul, který je podkladem pro exekuci,
- c) o zastavení exekuce požádal ten, na jehož žádost podle § 110 písm. b) a c) byla exekuce nařízena,
- d) průběh exekuce ukazuje, že by její pokračování bylo spojeno s mimořádnými nebo nepoměrnými obtížemi,
- e) se zjistí, že exekuce byla nařízena k vymožení neexistující povinnosti nebo vůči neexistujícímu povinnému,
- f) provedení exekuce je nepřípustné, protože před nařízením exekuce existoval důvod, pro který exekuci nebylo možno provést, nebo
- g) je provedení exekuce nepřípustné, protože po jejím nařízení nastal jiný důvod vyplývající ze zvláštního zákona nebo stavu věci, pro který nelze exekuci provést.

- Na žádost i z moci úřední
- Usnesením – nelze se odvolat

Exekuční náklady

- Hradí povinný (pokud ex. nebyla zastavena pro nemožnost x vždy, *jestliže byl vydán exekuční příkaz nebo jestliže při exekuci odebráním movité věci oprávněná úřední osoba přistoupila k odebrání věci nebo při exekuci přímým vynucením přistoupila k vyklizení.*)
- Oprávněný - požádal o zastavení exekuce
- Paušální částka 2.000,- a hotové výdaje – povinný (hotové výdaje zálohově z rozpočtu SO)
- Rozhodnutí
- Vybírá exekuční správní orgán

Námitky

- Proti usnesením nebo jiným úkonům proti kterým se nelze odvolat
  - Nelze – bylo-li vykonáno
  - O námitkách rozhoduje exekuční správní orgán.
  - Proti rozhodnutí o námitkách se nelze odvolat.
-
- Odkladný účinek – cíl – pokračovat v exekuci bez přerušení
    - a) směřují-li proti usnesení, jímž byla odložena nebo přerušena exekuce,
    - b) směřují-li proti exekučnímu příkazu, jímž byla nařízena exekuce vyklizením,
    - c) směřují-li proti usnesení, jímž byla zastavena exekuce,
    - d) uplatňuje-li se určené důvody zastavení
    - e) rozhodne-li o tom z vážných důvodů exekuční správní orgán.

Způsoby exekuce na nepeněžitě plnění

- Náhradní výkon – v případě zastupitelných plnění
- Přímé vynucení – v případě nezastupitelných plnění, zejména vyklizením, odebráním movité věci a předvedením,
- Donucovací pokuta

Náhradní výkon

- Pověření jiné osoby, souhlasí-li; na náklady a nebezpečí povinného
- Přesné vymezení práce nebo výkonu
- Přemístění věci mimo prostory povinného – opuštění/uskladnění na 6 měsíců na náklady povinného
- Lze uložit povinnému zaplatit náklady/zálohu předem

Rozsudek NS ze dne 13. 12. 2017 20 Cdo 1639/2017

I. Jestliže správní orgán rozhodl, že na určených pozemcích existuje veřejná účelová komunikace a uložil vlastníku této komunikace odstranit zábrany umístěné na jednom z pozemků v prostoru veřejně přístupové účelové komunikace, lze se splnění této povinnosti domáhat v exekčním řízení.

II. Exekční návrh může kromě správního orgánu, který rozhodnutí vydal, podat i osoba oprávněná z exekčního titulu.

Přímé vynucení - vyklizení

- Vyrozumí povinného a obec minimálně 5 dnů předem
- Za přítomnosti přizvané osoby
- Nepřípustné, když je uvnitř osoba, která by mohla být vážně ohrožena
- Bezprostřední ohrožení života a zdraví – příkaz lze doručit až při provádění, popř. až s protokolem o vyklizení; vždy
- Odstranění věcí + vykázaní osob

Vyklizení – movité věci

- Předání povinnému/zletilému příslušníku domácnosti
- Soupis + úschova – 6 měsíců, pak prodej (zbytek případně státu), výtěžek po odečtení nákladů a paušální částky 2.000,-

Přímé vynucení – odebrání movité věci

- Exekuční příkaz se doručí při odebírání movité věci
- Odevzdá se tomu komu má být věc odevzdána
- O odebrání movité věci sepíše oprávněná úřední osoba protokol
- Osobní prohlídka a prohlídka bytu a jiných místností

Přímé vynucení - předvedení

- Zajišťuje Policie České republiky nebo jiný ozbrojený sbor, o němž to stanoví zvláštní zákon. V řízení před orgány obcí zajišťuje předvedení též obecní policie.
- Exekuční příkaz se doručuje tomu, kdo zajišťuje

Ukládání donucovacích pokut

- Nelze/není účelné předchozími způsoby
- Postupné, do výše nákladů na náhradní výkon (když nelze, max 100 000,-)
- Rozhodnutí